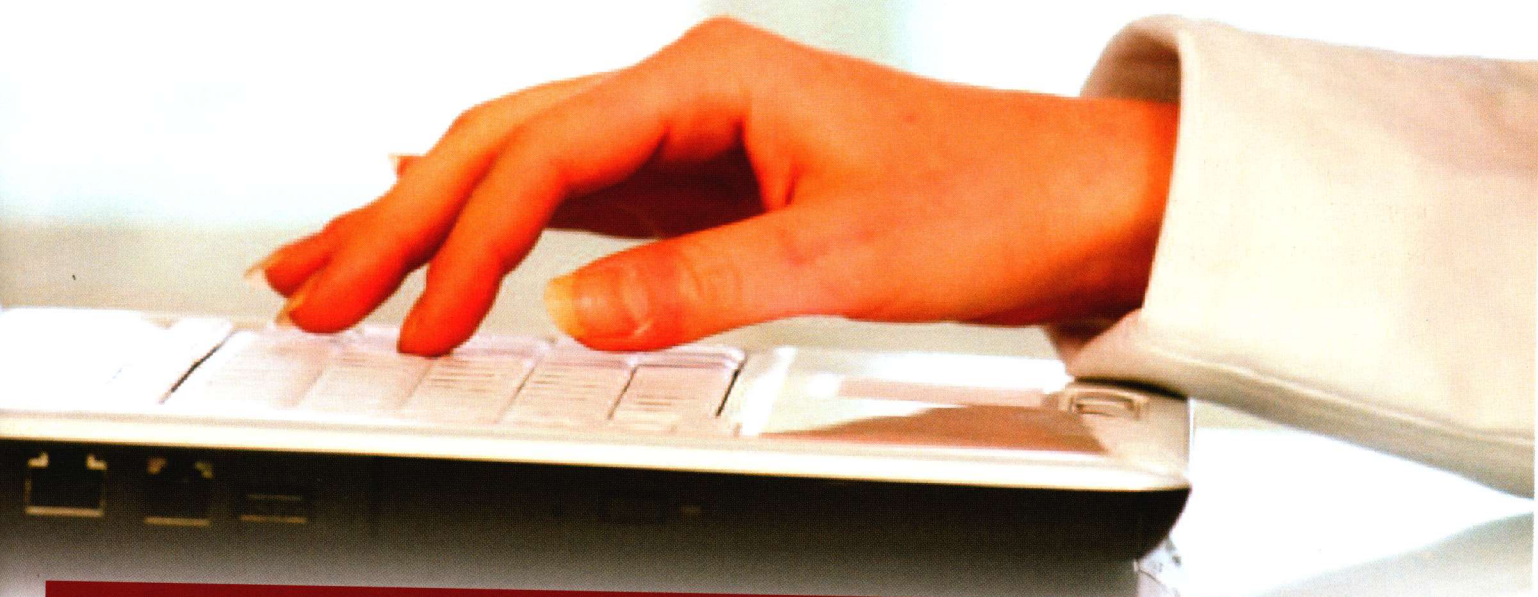

ערב טוב חני, בוקר טוב מושקי, אחר צהריים טובים דיני, השיעור מתחיל!

**שיתוף פעולה בין בי"ס.נט - בית הספר הווירטואלי לילדי השלוחים
למסלול המצוינות בבית רבקה**

שלא שלחו את הילד בגיל צעיר במיוחד לגור אצל הדוד או אצל הסבתא כדי שיוכל לבקר בבית ספר, נהגו להזמין תלמידות מכללה שישהו בביתם כמה חודשים ועסיקו את הילדים בהתאם לתכנית הלימודים בארץ. תדירות התחלופה של המורות לא היטיבה עם הילדים ועם רמת הלימודים. עלה הצורך בגוף ממוסד, בבית ספר 'נורמלי'.

ההתחלה הייתה טלפונית. התלמידים האזינו לשיעורים בטלפון, בשיחת ועידה. לפני שש שנים זה היה חידוש נפלא. ההורים חגגו. "חמצן" ו"הצללת נפשות" היו רק מקצת התארים להם זכו השיעורים הטלפוניים. עם הזמן ועם התפתחות הטכנולוגיה, החל הבי"ס.נט בשימוש בתוכנה אינטראקטיבית

יום הלימודים מתחיל בשעה 9 בבוקר, שעון ישראל. משתתפות בו ילדות מכל רחבי הגלובוס: גרמניה, ספרד, איטליה, יפן, סין, רוסיה. יש תלמידות המסיימות את יום הלימודים כשאצלו כבר 11 בלילה. כשהמורה נכנסת ל'כיתה' היא תמיד יכולה לאחל: בוקר טוב, או צהריים טובים, או ערב טוב. למישהי מהתלמידות שלה הברכה הזו תקלע בול.

בית הספר הווירטואלי של השלוחים, בי"ס.נט, נוסד ע"י משרד השלוחים' בהנהלת הרב גדליה שמטוב, המטרה היא לתת מענה חסידי הולם המתאים לילד החב"ד'י במקומות השליחות שבהם אין מוסד חינוכי מתאים. בי"ס.נט עלה מתוך הצורך בשטח. לא היה פתרון מעשי עבור הילדים הצעירים. הורים

אולם, אי אפשר למצוא שם מורה לחסידות, להלכה ולמנהג". תכנית הלימודים של בי"ס.נט צמודה לתכנית הלימודים של משרד החינוך בארץ, ואכן כאשר תלמידי בית הספר מגיעים לחופשות בארץ, הם מעידים כי הם נקלטים היטב במוסדות החינוך החב"דיים כאן ומשתלבים בלימודים.

הילדות הישראליות רגילות לפגוש את ה'סמינריסטיות', תלמידות מכללה חביבות ונמרצות הבאות לביקור בבתי הספר ומתנסות בהוראה בכיתות. השנה - חוויה כזו ציפתה גם לתלמידות בי"ס.נט. "אנו משלבים סטאז'ריות לשיעורי סטאז' אצלנו", מסבירה קסטל, "במטרה לפתח ולגוון את 'עולם המורות' של תלמידותינו. המפגש עם המורות הצעירות החדשות הוא אירוע מרענן בחיי בית הספר. התלמידות שלנו שמחות ונרגשות לקראת כל שיעור כזה. בנוסף", אומרת קסטל, "אנו שמחים מאוד להכשיר בדרך זו חלק ממורות העתיד של בית הספר הווירטואלי".

השנה לומדות בבית רבקה 93 תלמידות במסלול מצוינות. כחלק מתהליך ההכשרה שלהן, הן משתלבות גם בהוראה בבי"ס.נט. בשנת הלימודים השנייה שלהן, יוצאות התלמידות לשליחות במדינות רחוקות ומבודדות, מכירות מקרוב את עבודת השלוחים ואת אתגרי החינוך שהם נחשפים אליהם, ואף מסייעות בהוראה לילדי השלוחים לפי הצורך. לאחר שובן ארצה, הן משתלבות כסטאז'ריות במערך המורות של בי"ס.נט. "ההוראה בבי"ס.נט מהווה התנסות בשיטת הוראה שונה", אומרת מרכזת מסלול המצוינות, גב' חני סגל. "ההוראה המקוונת מבוססת על אינטראקציה שונה מזו שחווים בכיתה הרגילה, וגם מבנה השיעור שונה".

גב' רלה גרליק היא המדריכה הפדגוגית של כיתת המצוינות, והיא מלווה את הפרויקט. "הסברתי לתלמידות שלי שמבחינת החומר הלימודי בית הספר הווירטואלי יכול להסתדר בלעדנו. הם אינם זקוקים לחיזוק. אנו צריכים לתרום מעבר, קומה מעל". כל בית ספר מעניק, בנוסף לפן

המאפשרת לימוד מקוון ושיתוף פעולה חי ותוסס בין המורה לתלמידים ובין התלמידים לבין עצמם.

את בית הספר הווירטואלי לילדי השלוחים בשפה העברית מנהלת מהארץ גב' חוי קסטל (ניחשתם נכון: בוגרת בית רבקה, כמובן). בבית הספר לומדים 160 ילדים וילדות (בכיתות נפרדות) בכיתות ג - כיתה ז. לפחות 50% מהתלמידים הם ילדים של בוגרות בית רבקה, שיצאו לשליחות. מיותר לציין היכן רכשו המורות של בית הספר הזה את הכשרתן המקצועית...

"המטרה שלנו היא, כאשר תלמידה של בי"ס.נט תגיע בכיתה ט ללמוד בבית רבקה בכפר חב"ד, היא תוכל להשתלב בכיתה בצורה חלקה". זהו, על רגל אחת, הקו המוביל של גב' קסטל. בבית הספר שלה לומדים לימודי קודש בלבד. "הלימוד מול המסך דורש מאמץ לא פשוט מהילדים", מסבירה קסטל, "בלימודי חול אפשר תמיד להיעזר בכוחות מקומיים. אנגלית אפשר ללמוד אצל מורה מקצועית גויה.

גם מעבר לשעת הלימודים. הם נכנסים להכין שיעורי בית ביחד, להתכונן למבחנים ולחזק את קשרי הידידות. מאוד טבעי לשאול תלמיד בבית הספר מי החבר הכי טוב שלו, ולא להתפעל אם התשובה ממוקמת במרחק 9 שעות טיסה מביתו.

"אני מתרגשת בכל יום מחדש", אומרת קסטל. "את רואה את הניצוץ בעיניים של הילדים, את השמחה... בית הספר שלנו הוא בית ספר רגיל, אבל 'כמו' יש אצלנו תעודות, מסיבות, אסיפות הורים, ואפילו טיולים וירטואליים. בי"ט בכסלו מורה ארגנה התוועדות לכיתה שלה. המורה יושבה בביתה בישראל וניגנה, והילדות - כל אחת בביתה, לבושות בגדי חג - קמו מהכיסאות ורקדו מול מסך המחשב. את יכולה לתאר לעצמך את המחזה? להן זה נראה טבעי. אפשר להישאר אדיש?"

"הדרכת את התלמידות לבנות במהלך השיעורים שלהן קשרים חברתיים בין התלמידות", אומרת הגב' גרליק.

"אי אפשר להישאר אדיש", הגב' חוי קסטל, מנהלת ביי"ס.נט בישראל

האקדמי והערכי גם את הפן החברתי. בבי"ס.נט העובדה הזו בולטת במיוחד. עבור ילדים רבים זו ההזדמנות היחידה לדבר עם ילדים, עם אנשים בכלל, בשפתם, בגובה העיניים. כאן הם יכולים לספר בהתלהבות על הדלקת נרות מרכזית, להחליף חוויות משותפות. כאן הם מרגישים בבית. אלו החברים שלהם. הכיתה הווירטואלית עומדת לרשותם

קדמת הטכנולוגיה בשירות ילדי השלוחים

מסרים, ובין השימוש בה ככלי להעברת מסרים. שכן, ישנם תכנים פסולים, אך אין טכנולוגיה פסולה.

כדוגמה לכך הצביע הרבי על דברי חז"ל (שמות רבה, ל"ה, א'): "לא היה העולם ראוי להשתמש בזהב. ולמה נברא? - בשביל המשכן ובשביל המקדש". נכון, אלפי שנים, מבריא העולם עד להקמת המשכן, ומהקמתו ואילך, נעשו בזה שימושים אחרים, כולל חטא העגל. אולם, רוע בחירתם של המשתמשים בזה אינה הופכת אותו עצמו לפסול, ואין בה כדי לטשטש את מטרת בריאתו - "בשביל המשכן ובשביל המקדש". וכבר השיבו חז"ל לשאלה שנשאלו ברומי: "אם אלקיכם אין רצונו בעבודת כוכבים, מפני מה אינו מבטלה?" - "הריהו עובדין לחמה וללבנה ולכוכבים ולמזלות, יאבד עולמו מפניה שוטים? אלא, עולם כמנהגו נוהג, ושוטים שקלקלו עתידין ליתן את הדין" (עבודה זרה, נ"ד, ב').

ההבחנה אפוא ברורה וחד משמעית. לא לשימוש ביתי - פנימי, כן לשימוש ציבורי - חיצוני. לא לשימוש לקבלת מסרים, כן לשימוש להפצת מסרים. לפיכך בתנאים מאוד מסוימים ובשימוש מאובטח ומבוקר - בכפוף לסייגים שהציבו רבני חב"ד - משכילות תלמידות המכללה לרתום בזהירות את הכלי העוצמתי הזה, ולהפיק ממנו את המיטב לטובת ילדי השליחים ולטובת מפעל השליחות שלה רבי ברחבי תבל.

שימוש מבוקר בהנחיית רבני חב"ד

קצב ההתפתחות התקשורתית וממדיה חרגו מזמן מעבר לכל צפי. נגישותה הבלתי מוגבלת של התקשורת לכל מקום, עוצמתה הוויזואלית וזמינותה המידית, כל אלה מעניקים לה עוצמה בלתי נתפסת. דווקא בגלל עוצמה זו, קיימת בקרב הציבור החרדי הסתייגות גורפת מן התקשורת וכליה. שכן למרבה הצער, רוב רובה של המדיה עדיין מנותב לאפיקים שליליים ופסולים.

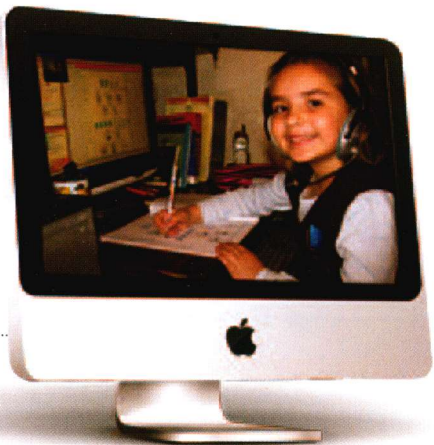
האינטרנט, משקף את הדילמה הזו יותר מכל. מחזון ספרי מדע בדיוני קרמה רשת האינטרנט עור וגידים, והפכה להמצאה המובילה של המאה העשרים. אך כמו הטכנולוגיה הגרעינית, כיתרונה כן חסרונה. החשיפה והזמינות הבלתי מוגבלים של המידע, עלולים להוביל לשאלות תחתית מוסרית, חלילה.

אלא שלרבי הייתה גישה ברורה מאוד בנושא. אין כלי פסול, אלא מסרים פסולים. הכלי לכשעצמו, כמו הבריאה כולה, לא נברא אלא לכבודו (אבות סוף פרק ו'). אך ורק "בשביל התורה ובשביל ישראל", גם אם ישנם מי שבחרים להשתמש בו למטרות שליליות. משום כך, יש לעשות הבחנה ברורה בין הכלי ובין המסרים. בין השימוש בתקשורת ככלי לקבלת

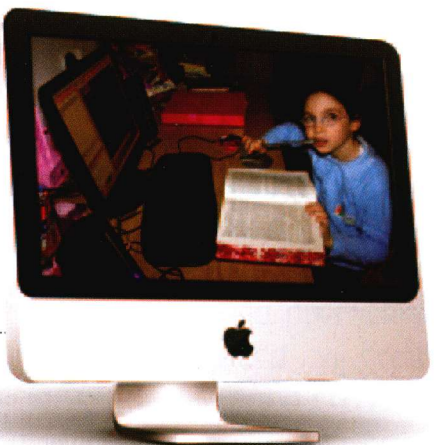
מושקי טרבניק אולם, גרמניה- כיתה ז'

מוסיא איידלקופ סוצ'י, רוסיה כיתה ד'

בתיה רסקין לרנקה קפריסין- כיתה ה'

מושקי ליברסון ברצלונה, ספרד - כיתה ז'

הגב' שרה וייסברג

"כשצפיתי בשיעורים, הרגעים של ה'ביחד' היו מרגשים מאוד. לא יכולתי לעצור בעד הדמעות. הטכנולוגיה והקדמה מאפשרות לילדות הנמצאות במקומות כל כך רחוקים זה מזה, לפעול ביחד, והבנות שלנו עשו זאת!"

למסירת השיעורים במערכת המקוונת קודמת תכנית מסודרת שעליה אמונה המורה למחשוב גב' שרה וייסברג. בשנה א לומדות תלמידות המסלול למצוינות קורס תקשוב בהוראה, שבו הן רוכשות את הידע הטכנולוגי ומתוודעות לתוכנות הרלוונטיות. בשנה ב, בשהותן בחו"ל במקומות השליחות שלהן, הן חוות למידה מרחוק בקורס מצוינות בשליחות, ומשתתפות בבניית קהילת לומדים שיתופית. כאשר הן מגיעות לשנת הלימודים האחרונה, שנה ג, הן כבר בשלות להשתלב בהוראה כסטאז'ריות בבי"ס.נט.

"השיעורים של הסטאז'ריות מתאפיינים באיכות ובגיוון," מחמיאה מנהלת בית הספר, גב' קסטל. "סטאז'ריות הכינו מצגות מובילות לשיעורים והעניקו אותן למורות המאמנות לשימוש חוזר. הן עשו זאת בשמחה, ומיזמתן."

"השנה חווינו התנסות ראשונית," מדווחת הגב' וייסברג, "ומטבע הדברים טעמנו גם כשלים טכניים צפויים יותר או פחות." "כמה שמתנסים, תמיד יהיו 'באגים'", מעידה קסטל. "לבי"ס.נט טכנאי צמוד המלווה את ההוראה לכל אורך יום הלימודים, אך אם יש הפסקת חשמל בנחל'ה, המורה לא יכולה ללמד ותלמידי כיתה שלמה מקבלים יום חופש בלתי מתוכנן." עם התפתחות הטכנולוגיה, היא מעידה, הכשלים הולכים ופוחתים, אך כמו כל התחלה חדשה - השתלבות הסטאז'ריות לא הצליחה להתחמק גם מהקשיים הטכניים.

"כאשר המיקרופון נתקע באמצע השיעור, האכזבה הייתה קשה מאוד," מספרת הגב' וייסברג. "הסטאז'ריות הכינו שיעורים מושקעים, בנויים כהלכה, תוך מיצוי האפשרויות שמעמידה

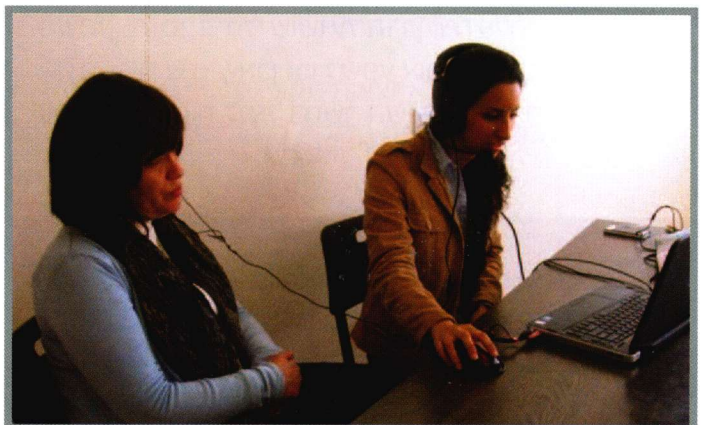
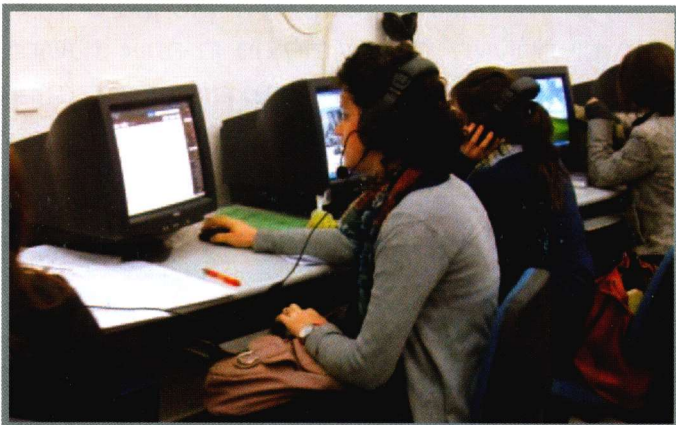

לחידושים שצופן לנו העתיד." מעקב אחר שילוב תלמידות בית רבקה בהוראה בבי"ס.נט מציג מציאות העולה על כל דמיון. עם כתיבת שורות אלו, אופפת אותי התחושה, שכל הטכנולוגיה הפנטסטית הזו לא התפתחה אלא אך ורק כדי לסייע לאותם תינוקות של בית רבן ללמוד תורה, חסידות ויראת שמיים באופן שיאפשר להוריהם לפעול במקום שליחותם ולהכין את העולם לביאת המשיח.

אשריכן תלמידות המצוינות, שזכיתן להיות שותפות!

התוכנה. הן שילבו רעיונות יצירתיים מאוד, והשתמשו 'נכון' בכלי. אין פלא שכשל טכני, אף למספר דקות, הצליח להעכיר את מצב הרוח. כששיעור הצליח, לעומת זאת, הן היו בעננים! תלמידה אמרה לי כשסיימה ללמד שהיא רצה לשלוח קורות חיים להתקבל לעבודה בבי"ס.נט..."

"לומדים מהניסיון", אומרת הגב' סגל, "התחלנו פרויקט חדשני, התלמידות הוכיחו כשרים מדהימים, ואנו פתוחים

תלמידות מסלול המצוינות בשעת ההוראה המקוונת

היזמה לשילוב תלמידות המצוינות מבית רבקה בבי.ס.נט באה בעקבות הדרישה של משרד החינוך לשלב במסלול מצוינות מסגרת של עבודה מעשית ייחודית. היזמת היא סגנית מנהל המכללה, גב' אסתר הבר. "מאחר שתלמידות בית רבקה מתעתדות להיות בעז"ה מורות-שליחות, לכן חשבתי שנכון לשלבן בבי"ס.נט, ולאפשר להן הצצה, גירוי ואולי בעתיד אף הוראה במסגרת זו", מסבירה הגב' הבר.

ההוראה בבית הספר הווירטואלי משקפת את ייחודיותה של המתכשרת להוראה בבית רבקה: שילוב של חינוך ושליחות באמצעות הוראה של תכנים עמוקים תוך ניצול הכלים החדשניים ביותר.

הגב' אסתר הבר